

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse vedrørende endringer i gjeldsordningsloven

Det vises til Deres brev 18. juli 2008 hvor det bes om merknader til høringsnotat vedrørende forslag til endringer i gjeldsordningsloven. Frist for merknader er satt til 1. november 2008.

I det følgende redegjøres det for de punktene i forslaget der Skattedirektoratet har merknader.

Punkt 5 kravet om utenrettslige forhandlinger

Skattedirektoratet støtter forslaget om å lempe på kravet til egenforsøk og den begrunnelsen som er gitt. Det bemerkes imidlertid at det er viktig at en lemping av kravet til å forsøke å oppnå en utenrettslig gjeldsordning med kreditorene ikke fører til en svekkelse av kommunenes innsats mht gjeldsrådgivning.

Punkt 6 Låneopptak i gjeldforhandlingsperioden

Skattedirektoratet støtter forslaget. Det legges til grunn at namsmannen ved sin vurdering vil ivareta kreditorfelleskapets interesser. Skattedirektoratet mener likevel at det bør etableres en ordning hvor kreditorene orienteres om slike avgjørelser og gis anledning til å påklage namsmannens avgjørelse. Det fremgår av gjeldsordningsloven § 7-8 at reglene i tvangfullbyrdelsesloven kapittel 2, 5 og 6 med videre henvisninger gjelder så langt de passer. Skattedirektoratet overlater til Barne- og familiedepartementet å vurdere hvorvidt tvangfullbyrdelsesloven § 5-16 er anvendelig i dette tilfellet, eller om det er mest hensiktsmessig å lovfeste en egen klageadgang i gjeldsordningsloven.

Punkt 7 Gjeldsordning for skyldnere bosatt utenfor Norge

Skattedirektoratet ser behovet for den foreslåtte bestemmelsen, men stiller seg likevel kritisk til forslaget. Skattedirektoratet ser ikke i hvilke tilfeller det vil være ubetenkelig å etablere en gjeldsordning på disse premissene. Det siktes da spesielt til kravene som stilles til sakens opplysning, gjennomføringen av gjeldsordningen og risikoen for forfordeling av kreditorer med hensyn til skyldnerens mulige utenlandske kreditorer.

Skattedirektoratet mener videre at den foreslåtte ordlyden fremstår som uklar både med hensyn til hva som er vurderingstema og som et uttrykk for at bestemmelsen gjelder i særlige tilfeller.

Punkt 8 Skatte- og avgiftkrav

Punkt 8.3 Utleggstrekk for skatte- og avgiftskrav i forhandlingsperioden

Skattedirektoratet vil fremheve at skatte- og avgiftskreditorene, i motsetning til de fleste andre kreditorer, ikke frivillig har ytet debitor kreditt. Skatte- og avgiftskreditorene ivaretar også viktige samfunnsmessige interesser som en premissleverandør for finansiering av statens utgifter. Dette forholdet hensyntas flere steder i lovverket slik at skatte- og avgiftskrav gis prioritet. Når det gjelder gjeldsordningsloven og den rettsutvikling som har kommet i tilknytning til denne loven har imidlertid skatte- og avgiftskravene gradvis mistet sin prioriterte stilling.

I lys av den utvikling som har vært på rettsområdet finner Skattedirektoratet til tross for ovennevnte forhold å kunne støtte departementets forslag. Det er da lagt avgjørende vekt på at skatte- og avgiftskravene mistet sin prioritet under gjeldsordningsperioden ved revideringen av gjeldsordningsloven i 2002, og at noe av grunnlaget for å kreve løpende utleggstrekk opprettholdt i gjeldsforhandlingsperioden dermed ikke lenger er til stede. Skattedirektoratet er på dette punkt enig i departementets vurderinger.

Punkt 8.4 Behandling av krav sikret ved legalpant i bolig

Skattedirektoratet støtter forslaget og den begrunnelsen som er gitt.

Skattedirektoratet har imidlertid en lovteknisk bemerkning til forslagetets ordlyd i gjeldsordningsloven § 4-8 første ledd bokstav a). Det vises til ”fordringer som nevnt i nr. 2 i bokstaven her”. Skattedirektoratet kan ikke se at det er noen nummerering i bestemmelsen og henvisningen blir dermed uklar.

Punkt 8.5 Skatte- og avgiftskrav oppstått etter åpning

Skattedirektoratet støtter forslaget og den begrunnelsen som er gitt. Skattedirektoratet vil imidlertid påpeke en praktisk utfordring der restskatt eller tilgodebeløp skyldes feil forskuddstrekk i gjeldsordningens siste år, mens skatteoppgjøret først foreligger etter at gjeldsordningen er avsluttet. Skattedirektoratet kan ikke se at forslaget løser denne problemsstillingen.

Punkt 9 Gjeldsordningsperiodens lengde, alternative oppgjørsformer mv.

Skattedirektoratet stiller seg generelt kritisk til forslagene og begrunnelsen for en oppmykning i regelverket omkring gjeldsordningsperiodens lengde og alternative oppgjørsformer.

Argumentet om at økende antall gjeldsordninger likevel er uten dividende, samt at en økende andel skyldnere under gjeldsordning fremstår som ressursvake, tilsier ikke i seg selv at ordningen i større grad bør bli fleksibel, herunder med åpning for en raskere avvikling for denne gruppen.

Skattedirektoratet understreker viktigheten av at gjeldsordningsinstituttet til enhver til avveier hensynene mellom skyldners mulighet til å gjenvinne kontroll over sin økonomiske situasjon, kreditorenes dekningsutsikter og allmennpreventive vurderinger. På bakgrunn av dette bør lovgiver utvise varsomhet med å uthule lovens opprinnelige intensjon, nemlig være et velferdspolitisk verktøy for å avhjelpe personer som av ulike årsaker er varig ute av stand til å betjene sin gjeld, samtidig som kreditorenes interesser ivaretas på en fornuftig måte.

Sett hen til det betydelige antall gjeldsforhandlinger som åpnes hvert år, bør bestemmelsene i størst mulig grad utformes og praktiseres ensartet for alle som omfattes av dem, uavhengig av inntektsgrunnlag, sosial situasjon osv. Særlige forhold knyttet til alder, helse mv. bør imidlertid fortsatt kunne tillegges vekt ved vurderingen av lengden, slik gjeldende regelverk gir mulighet til. Videre legger dessuten både avtaleretten og partenes private autonomi til rette for alternative løsninger om delvis ettergivelse og raskere avvikling, både før og etter gjeldsordning har kommet i stand. Skattedirektoratet er med andre ord av den oppfatning at dagens regelverk ivaretar ulike interesser og fungerer tilfredsstillende på dette området, og at det således ikke er behov for lovendring.

Departementet etterspør særlig høringsinstansenes syn på hvorvidt lovteksten bør angi en prosentmessig andel, i den grad det åpnes for at tvungne gjeldsordninger kan stadfestes med et engangsbeløp. Skattedirektoratet mener det er vanskelig på generelt grunnlag å skissere en minsteandel, da dette blant annet må sees i sammenheng med gjeldens totale størrelse og sammensetning.

Dersom departementet likevel kommer til at det skal åpnes for gjeldsordning uten gjeldsordningsperiode, mener Skattedirektoratet at dette bør forbeholdes de tilfellene der skyldneren *åpenbart* vil være ute av stand til å betale dividende, og at dette kravet kommer til uttrykk i gjeldsordningsloven § 4-2 første ledd.

Dersom departementet likevel kommer til at det skal åpnes for betaling av et engangsbeløp som et alternativ til gjeldsordningsperiode, mener Skattedirektoratet at alternativ 3 er å foretrekke. Det bør også her fremheves at bestemmelsen er forebeholdt de tilfellene kreditorene *åpenbart* vil få bedre dekning. Dette er etter Skattedirektoratets vurdering viktig for ordningens legitimitet.

Punkt 12 Etterperioden

Skattedirektoratet har tidligere uttalt at regelen om etterperiode ønskes opphevet. Dersom det åpnes for gjeldsordning uten gjeldsordningsperiode eller kontantoppgjør som alternativ til gjeldsordningsperiode, vil Skattedirektoratet revurdere sitt standpunkt mht til ønsket om opphevelse av bestemmelsen om etterperiode. Etter Skattedirektoratets vurdering vil en lemping på kravene til gjeldsordningsperiode aktualisere behovet for en etterperiode, men som nevnt over ønsker primært ikke Skattedirektoratet noen endringer i kravene til gjeldsordningsperioden.

Til de øvrige punktene i høringsnotatet har Skattedirektoratet ingen bemerkninger.

Med hilsen

Jan M. Magnus
avdelingsdirektør
Rettsavdelingen, innkreving
Skattedirektoratet

Inger Johanne Stolt-Nielsen